

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶ / ۰۷ / ۲۶

دوکتور محمد عثمان تره کی

صحبتی با آخوند های ایران

ایران در جنگ با امریکا امتیازات زیادی بدست آورد : چندین مطالبه امریکا از ایران که در آغاز جنگ مطرح بود به یک درخواست بنیادی یعنی انتقال یورانیوم غنی شده به خارج کشور و کنترل آژانس بین المللی انرژی اتومی بر ذخایر یورانیوم محدود شد. آنهم به این دلیل موجه که جلو مسابقه تسلیحات ذروی در منطقه گرفته شود. به ترکیه، عربستان و مصر انگیزه رقابت ذروی با ایران فراهم نشود.

امریکا از لیست مطالبات خود در دوسیه ایران موارد زیر را حذف کرد :

- تغییر حکومت آخوندی به سلطنتی

- منع فعالیت گروه های نیابتی ایران در منطقه

- تولید و استفاده از راکت های بالستیک توسط ایران

- جلوگیری از اعدام مخالفین سیاسی

امریکا در توافقنامه با ایران به قصد تشویق آنکشور به قبول بازگشت اوضاع قبل از آغاز جنگ سطح تعزیرات اقتصادی بالای ایران را پائین آورد و رفع تدریجی انجماد پول های بانکی و تشکیل یک صندوق کمک به بازسازی ایران را اعلام کرد. اینهمه تمکین امریکا در برابر آخوند ها، به ایران ذهنیت فاتح در جنگ بخشیده است. اکنون ایران که با بسیاری کشور های دور و نزدیک در اختلاف، رقابت و دشمنی قرار دارد خود را در جایگاه یک قدرت منطقوی تصور میکند. این در حالیکه لا اقل ده تا بیست سال وقت بکار است تا ایران زخم های وارد شده از جنگ را که ادامه دارد التیام ببخشد.

به استناد منابع رسمی و نیمه رسمی تا اکنون از ناحیه جنگ خسارات اقتصادی وارد شده به ایران از ۱۵۰ تا ۳۰۰ میلیارد دالر تخمین شده است.

به قول وزیر دفاع امریکا جنگ با ایران ۳۷ و نیم میلیارد دالر خرج برداشته است.

اگر مستند بودن ارقام ذکر شده را بپذیریم، تا حال جنگ بیشتر ایران را صدمه زده است تا امریکا را.

قبل از آغاز جنگ با امریکا، ایران کم و بیش با استفاده از جنگ های نیابتی په مثابه یک کشور اثرگذار در حوادث منطقه ظهور کرده بود. اما واقعیت اینست که بمباردمان تأسیسات امنیتی و اقتصادی ایران در جریان جنگ به کشوری که قبل معروض به تعزیرات شدید اقتصادی بود، به این زودی ها امکان جمع و جور کردن را به قصد بازگشت به حالت عادی میسر نمیسازد، چه رسد به دسترسی به ظرفیت یک کشور دارای مطالبات هژمونیستی در منطقه.

د پانو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکي په څیر و لولئ

چنان معلوم میشود که عقب نشینی مصلحتی امریکا به جناح افراطی روحانیت ایران غرور کاذب داده است. این غرور به ملا های ایرانی انگیزه داده تا هرچه بیشتر در امتیاز گیری از امریکا جلو بروند و به ترمپ انگیزه ادامه جنگ را فراهم کنند.

سوال اینست که چرا ایران با وجود عدم تعادل در قوای جنگی با دشمن و قبول خسارات زیاد دو ماهه جنگ دست از مقابله برنمیدارد ؟

جواب این سوال را روانکاوی مردم ایران ارائه میدهد : تاریخ و تمدن گذشته سایه سنگین به روح و روان بخش رهبری مردم ایران به جا گذاشته است. از رضاء شاه گرفته تا آخوند ها در رویای احیای امپراتوری هخامنشی (کوروش کبیر) در قرن ششم پیش از میلاد کلانکار، مست و مغرور شده اند. رهبران سیاسی ایران نتوانسته اند که دیپلوماسی خود را با نظام تقسیم قدرت در قرن ۲۱ در تطابق قرار بدهند.

در ملت های دیگر منطقه برخلاف ملت ایران رویای گذشته مسیر آینده را تعیین نمیکند. افغانستان، ترکیه، مصر، عراق همه در منطقه پرچم های امپراتوری های بزرگی را افراشته بودند. اما اکنون حد و حدود خود را میشناسند و واقعیت نظام غیر عادلانه بین المللی تقسیم قدرت را پذیرفته اند. این از روی عجز و در عین حال عقلانیت و واقع بینی است.

ایران در جنگ با ابر قدرت هژمونیک امریکا جمع اسرائیل خونخوار تنها مانده است. روسیه و چین هیچگاهی خطر مقابله جنگ ذروی را با امریکا به خاطر حمایت از ایران نمیپذیرند. اروپا نیز به پاس دوستی با امریکا داخل جنگ نمیشود. بنابراین تصور آخوند های ایران که یک تنه و به تنهایی میتوانند به نظام غیر عادلانه تقسیم قدرت در دنیا که در محور منافع ابر قدرت ها شکل گرفته است، خاتمه بدهند، بی جا و ماجراجویی است.

ایران در صورتی میتواند امریکا را در جنگ به شکست مواجه کند که آنکشور به ایران قوای زمینی میفرستاد. اما امریکا در مورد ایران تجربه تلخ شکست در جنگ ویتنام و افغانستان را تکرار نمیکند. فقط با استفاده بی رویه از قوای هوایی (با ملاحظه هدف قرار دادن تأسیسات ملکی که جنایت جنگی تلقی میشود)، ایران را به تدریج نابود میکند. بناً ادامه جنگ به منفعت ایران نیست و ایران میباید در مذاکراتی که از سر گرفته شده است، از چانه زنی بی جا و امتیاز طلبی ایکه جنگ را طولانی میسازد منصرف شود. بازگشت تنگه هرمز با تغییرات اندک در مدیریت آن به حالت پیش از جنگ گزینه خوب است.

در جنگ موجود ایران با امریکا و اسرائیل هر طرف که کامیابی مطلق بدست آورد، موازنه قوا در منطقه معروض به تغییر خطرناک برای شکل دهی معادلات بعدی ژئوپولتیک میشود :

- در صورت فیروزی امریکا در جنگ با ایران هیچ کشور ضعیفی از مداخله امریکا و اسرائیل در امان نخواهد ماند. همین اکنون امریکا از چینل پاکستان درگیر جنگ با افغانستان است.

- کامیابی ایران دارای پوتانسیل تولید سلاح ذروی در جنگ با امریکا و اسرائیل، منطقه را بار دیگر دستخوش تاخت و تاز گروه های نیابتی تشیع میسازد. افغانستان در مجاورت ایران آسیب پذیر ترین کشوری است که از مداخلات ایران در چار دهه گذشته آخساره مند شده است و آرزو ندارد که تجربه گذشته تکرار شود.

نتیجه :

موفقیت امریکا و اسرائیل در جنگ با ایران به اندازه کامیابی ایران خطرناک است. در هر دو حالت تعادل ژئوپولتیک در منطقه برهم میخورد و زمینه های نو مداخله و نا امنی مساعد میگردد.

با ملاحظه عدم تعادل در قوای جنگی، آخوند های ایران باید دست از مطالبه امتیاز بیشتر از آنچه از امریکا بدست آورده اند بردارند. به ترمپ که سوانح سیاسی خود و حزب جمهوریخواه را به سرکوب ایران گره زده است، بهانه برای ادامه جنگ ندهند. بیش ازین ایران را به ویرانه تبدیل نکنند. رویای ساده لوحانه احیای امپراتوری کوروش را به تاریخ بسپارند. دیپلوماسی را از چنگ احساسات میان تهی نجات بدهند.

انعطاف ایران در مذاکراتی که اکنون جریان دارد نه به معنای تسلیمی به دشمن بلکه به مفهوم سرسپردن به واقعیتی و عقلانیت است.

« پایان »

آرشیف: مطالب نشر شدهٔ دوکتور محمد عثمان تره کی